

An aerial photograph of a forest landscape. The scene is dominated by tall, thin, vertical trees, likely spruce or pine, which stand out against a hazy, golden-brown background. A dirt road or path winds through the lower part of the image, leading the eye from the bottom left towards the center. The overall atmosphere is misty and warm, suggesting a sunrise or sunset. The text is overlaid on the upper portion of the image.

Sandheden bag en træpille

Konsekvenserne af
intensiv skovhugst
i de estiske og
lettiske skove.

En tak til rapportens bidragydere

Denne rapport er skrevet af Siim Kuresoo, Liis Kuresoo og Uku Lilleväli fra Den estiske Naturfond (ELF) og Viesturs Kerus fra Det lettiske ornitologiske selskab (LOB). Forfatterne vil gerne takke alle, der har bidraget med værdifuld tid for at hjælpe med offentliggørelse af rapporten. Vor specielle tak går til Katja Garson fra Fern, Almuth Ernsting fra Biofuelwatch, Gry Bossen og Jonas Schmidt Hansen fra Verdens Skove, Maarten Visschers fra Leefmilieu, Fenna Swart fra Comité Schone Lucht samt Pierre-Jean Brasier, Kelsey Perlman, Richard Wainwright, Andreas Petersen, Annika Lund Gade, Mariliis Haljasorg, Luke Edwards og Märt Belkin.

Vi takker Karl Adami og Lauri Kulpsoo for deres fotos og retter en speciel takt til Taavi Oolberg for designet.

Denne rapport ville ikke have været mulig uden finansiering fra David og Lucile Packards Fond. Indholdet er forfatterens ansvar alene og afspejler ikke nødvendigvis bidragerens synspunkter.

December 2020

ESTONIAN FUND FOR NATURE

For henvendelser kontakt: Estlands Naturfond, elf@elfond.ee

Indholdsfortegnelse

Resumé	5
1. Introduktion	7
2. Estiske og lettiske skove og deres forvaltning	9
Skovenes historie og ejerskab	9
Progressiv intensivering af skovhugsten	10
Forbindelsen mellem efterspørgslen efter bioenergi og skovhugstintensiteten	11
3. Skovhugstens økologiske konsekvenser	15
Gamle skove og vigtige naturområder	15
Skovdrift i beskyttede naturområder	17
Handel med træpiller og Natura 2000-skove	18
Skovfugle	20
4. Skovhugst og klimamål	23
5. Certificering: Hvad omfatter den, og hvilke mangler har den?	27
Forest Stewardship Council (FSC)	27
Sustainable Biomass Program (SBP)	28
Estisk og lettisk skovkulstof indenfor RRA'er	28
Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC)	29
Dutch subsidies scheme (SDE+)	29
Undersøgelse af svagheden ved certifikater	29
Forbindelse mellem forbrugere og leverandører af skovbiomasse	30
6. Konklusion	31

Resumé

Estland og Letland er vigtige eksportører af træbiomasse til energi til Danmark, Holland, England og andre europæiske lande. Denne rapport ser på de økologiske og klimatiske følger af intensiv skovhugst, hvordan behovet for biomasse bidrager til den seneste stigning i intensiveringen af skovhugst, og hvordan de bæredygtighedsstandarder, som handlen med biomasse er bygget på, lider af alvorlige mangler.

De vigtigste kendsgerninger, man skal notere sig, er følgende:

- Estland og Letland er begge lande med mange store skove, hvor skovhugst er intensivere i den seneste tid. Renafdrift er den vigtigste industrielle metode til at udvinde træ.
- Erfaringerne viser, at den tiltagende skovhugst i Estland og Letland er fremkaldt af efterspørgslen efter biomasse fra udlandet.
- Den øgede skovhugst har negative konsekvenser for biodiversiteten i begge lande. De sidste tilbageværende, gamle skove, der ellers har mange sjældne arter, er i betydelig tilbagegang. Ødelæggende skovhugst (herunder renafdrift) finder sted regelmæssigt, også i områder omfattet af Natura 2000, det fælleseuropæiske bevaringsprogram, der håndhæves af EU-direktiver. Antallet af skovfugle er i tilbagegang i begge lande, og ødelæggelsen af levesteder på grund af træfældning, er en vigtigt medvirkende årsag.
- Intensivt skovdrift har en alvorlig, negativ indvirkning på klimaet. 'Business as usual' scenarier med skovhugst forventes i alvorlig grad at reducere skovenes årlige optag af kuldioxid i begge lande. Tabet af muligheder for at modvirke klimaændringer bliver undermineret til fordel for udvinding af træ. Reduktionen af skovens lagringskapacitet, forårsaget af intensiv skovdrift, har fået Letlands "Land Use, Land Use Change and Forestry (LULUCF)" optags- og udledningstal til at svinge fra at vise et netto kulstofoptag til en netto kulstofudleder. Det samme gør sig gældende for Estland.
- De standarder, der anvendes for bæredygtighed, er i vidt omfang baseret på frivillige certifikater, og de tager ikke stilling til de kumulative, negative virkninger af intensiv skovhugst på klimaet og biodiversiteten. Selv de mest almindeligt anerkendte certifikater tillader renafdrift af store områder på trods af den negative indvirkning på klimaet og biodiversiteten.

Rapporten illustrerer behovet for, at beslutningstagerne i de lande, der importerer biomasse fra Estland og Letland, skal anerkende problemet og tage beslutninger, der skal nedbringe de miljøskadelige virkninger, som efterspørgslen efter biomasse har for de eksporterende lande. Det centrale budskab er derfor, at man skal gå væk fra politikker, som giver incitament til ikke-bæredygtig skovforvaltning i udlandet.

Rapporten vil også være af interesse for MEP'er og beslutningstagerne i Europa-Kommissionen: Den belyser to medlemsstaters igangværende kamp for at nå deres klima- og biodiversitetsmål på grund af efterspørgslen på biomasse næret af klassificeringen af bioenergi i Renewable Energy Directive, og på trods af eksistensen af Natura 2000 og fugle- og habitatdirektiverne, som burde fungere som beskyttere og genoprettere af økosystemer og kulstofoptag- og lagring.

1.Introduktion

Vi er ved at løbe tør for tid til at foretage de ændringer, der er nødvendige for at undgå de værste følger af den klimatiske og økologiske krise. Vi har i den grad brug for en overgang fra fossile brændstoffer til kulstoffattig, vedvarende energi i tråd med den videnskabelige udvikling. Vi har ikke råd til at spille tid på falske løsninger.

Denne rapport fremhæver de vigtigste virkninger af intensiv skovhugst og den voksende industri inden for skovbiomasse. Den fokuserer på erfaringer i Estland og Letland, hvor en stigende efterspørgsel efter skovbiomasse har haft betydeligt negative, miljømæssige konsekvenser.

Disse to baltiske lande eksporterede til sammen mere end tre millioner tons træpiller i 2019¹ fremstillet af mere end seks millioner kubikmeter (m³) træ², hvilket svarer til mindst 200 kvadratkilometer (km²)³ renafdrejet skov årligt. Et område med moden skov, der i størrelse svarer til Møn i Danmark eller Amsterdam Kommune, bliver fældet hvert år til eksport af træpiller. Af de tre millioner tons træpiller, der blev eksporteret i 2019, gik 1,7 millioner tons

til Danmark, Holland og England⁴. Det svarer til 115.000 lastbiler læsset med savtømmer⁵.

For at kunne takle klima- og biodiversitetskriser har vi mere end nogensinde brug for dyre- og planteliv i kulstoffrige skove. De gamle skove og vigtige naturområder i Estland for beskyttede arter er i tilbagegang, idet antallet af ynglefugle i skovene falder med 50.000 par hvert år. Samtidig reducerer handelen med træbiomasse til energi Estlands og Letlands evne til at opnå klimaneutralitet: Når man fælder skove, nedbrydes det naturlige kulstofoptag, og begge lande fjerner sig yderligere fra at opfylde deres klimaambitioner. Det er desværre et faktum, at biomasse, der afbrændes i kraft-varmeværker, klassificeres som en form for vedvarende energi i EU-lovgivningen, uanset hvor uansvarligt og ikke bæredygtigt den er. Situationen i de baltiske lande skyldes dels en efterspørgsel, der subsidieres ved import af biomasse, i overensstemmelse med EU's Direktiv om vedvarende energi eller nationale bestemmelser. Mennesker, der bor i Danmark, Holland og England, bidrager uden at vide det, gennem skatter eller 'grønne' afgifter

på el-regningen, til afskovning i de baltiske lande.

Selv hvis lande forpligter sig til "bæredygtig skovforvaltning" på papiret, bliver skadevirkningerne ofte ikke afbødet – og skovene bliver ikke reddet ved at udstede bæredygtighedscertifikater, som i bedste fald er forældede i deres udformning.

Rapporten viser i hvilket omfang den intensive skovforvaltning ødelægger skovhabitater i Estland og Letland, i nogle tilfælde i strid med EU's naturdirektiver og biodiversitetsforpligtelser og fremhæver biomasseindustriens og den europæiske biomassehandels rolle. Den gør opmærksom på, at bæredygtigheds certificering ikke giver nogen pålidelig vished om, at miljømæssige forpligtelser bliver overholdt. Tværtimod kan en certificering skjule den stadig mindre bæredygtige skovforvaltning i de baltiske lande. Rapporten har til formål at oplyse beslutningstagere om de alvorlige konsekvenser ved at støtte skovbiomasse til energi og anspore dem til at gå væk fra denne skadelige and falske klimaløsning.

¹ FutureMetrics (2020). Global handel med træpiller i 2019. <https://www.futuremetrics.info/global-trade-sankey-map/>

² Som referenceværdi, træpiller antages at være 2,24 massivt træ m³ pr. ton, medianværdien for det samme tal i Europa. Jf.: FAO, ITTO og De Forenede Nationer (2020). Omregningsfaktorer for skovprodukter. <https://doi.org/10.4060/ca7952en> (pagina 49).

³ Beregnet til 289 kubikmeter træ pr. hektar skov i 2018 gennemsnitligt for statsskov: https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/03_raied_13.09_0.pdf

⁴ FutureMetrics (2020). Global handel med træpiller i 2019. <https://www.futuremetrics.info/global-trade-sankey-map/>

⁵ I betragtning af den mængde træ, der skal bruges for at producere 1,7 millioner tons træpiller, og ud fra den antagelse, at en lastbil rummer 20 kubikmeter savtømmer, når man tager de almindelige krav i betragtning. Jf.: Erametsakeskus (2015) Mitu puud on mets? https://www.eramets.ee/metsandusuudised/mitu_puud_on_mets/

2. Estiske og lettiske skove og deres forvaltning

Skovenes historie og ejerskab

Estland og Letland ligger mellem den tempererede og den boreale zone – også kaldet den hemiboreale zone - hvilket betyder, at hvis begge lande blev overladt til naturen, ville de være næsten fuldstændig dækket af skov. I dag er ca. halvdelen⁶ af disse områder klassificeret som 'skov', selvom det omfatter områder, hvor skovbevoksningen er gået tabt på grund renafdrift.

De fleste af Estlands og Letlands skove er klassificeret som "modificeret naturlige" eller "delvis naturlige skove". Det betyder, at de består af naturligt hjemmehørende træsorter (hovedsagelig birk, fyr og gran), som er vokset frem igen efter fældning, og som har nogle eller mange af de karakteristika, som kendetegner uforstyrrede, naturlige skove. Gamle skove er sjældne i begge lande.

Estland og Letland har en stærk fælles historie. Efter Anden Verdenskrig og under hele den sovjetiske besættelse ekspanderede skovområdet betydeligt, efterhånden som landbrugsjorden blev opgivet. Samtidig faldt omfanget af uforstyrrede, naturlige skove. Denne udvikling har ændret sig, efter at landene har genvundet deres uafhængighed. Selvom det samlede areal, der er klassificeret som skov, har stabiliseret sig eller endog er steget lidt (afhængig af datakilden), er den faktiske skovbevoksning faldet⁷.

Ca. halvdelen af alle skove i Estland og Letland tilhører Staten, og de forvaltes af statslige skovagenter – RMK i Estland og "Latvijas Valsts meži" i Letland. En lille del af de statsejede skove i Letland forvaltes af det lettiske naturbeskyttelsesagentur "Lettian Nature Conservation Agency" og andre institutioner. Det relativt høje antal statslige skov ejerskaber går tilbage til nationa-

liseringen efter Første Verdenskrig gennem de nyoprettede republikker. De fleste privatejede skove var tidligere ejendomme og landbrugsjord, der tilhørte husholdninger i landdistrikterne og blev returneret til deres tidligere ejere og efterkommere efter sovjetstyret. En betydelig del af den private skov er blevet konsolideret og ejes nu af store selskaber.

Kun en lille del af skovene er strengt fredede: 14.1% i Estland⁸ og 7% i Letland⁹. Forskellige grader af beskyttelse (f.eks. forbud mod eller begrænsninger af renafdrift) er også gældende for nogle andre skove for at beskytte dyre- og planteliv, ferskvand, kulturelle værdier o.lign. Men 74.4% af de estiske¹⁰ og 86.4% af de lettiske¹¹ skove forvaltes primært med henblik på fremstilling af tømmer. Reguleringen af disse skove er blevet mindre striks i Estland i de senere år, og der er et hårdt pres fra skovbrugsindustrien i Letland for at følge samme kurs.

⁶ Skovinformationssystem for Europa: <https://forest.eea.europa.eu/>

⁷ P.V. Potapov, S.A. Turubanova, A. Tyukavina, A.M. Krylov, J.L. McCarty, V.C. Radeloff, M.C. Hansen (2015) Østeuropas udnyttelse af skovdækket fra 1985 til 2012 kvantificeret i Landsat arkivet: http://silvis.forest.wisc.edu/wp-content/uploads/pubs/SILVIS/Potapov_etal_RSE_2015.pdf

⁸ Estisk miljøagenturs skovårbog 2018: <https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/aastaraamat-mets-2018>

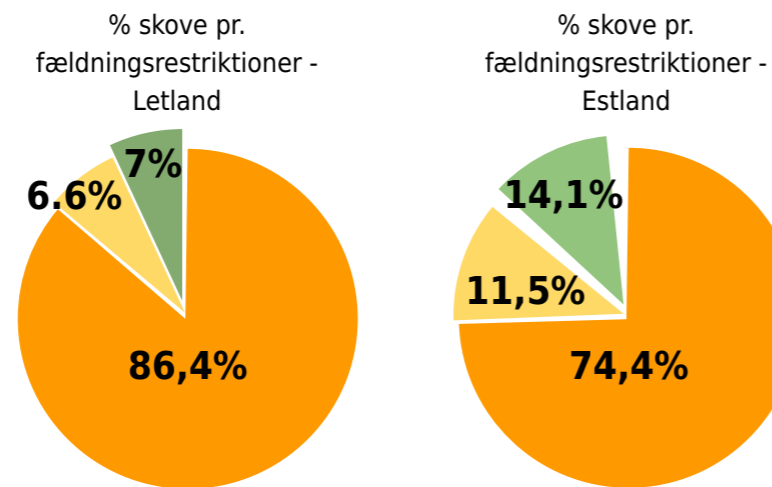
⁹ Letlands statslige skovvæses årsrapport 2019: https://www.zm.gov.lv/public/files/CMS_Static_Page_Doc/00/00/01/80/15/Publikais_parskats_2019.pdf

¹⁰ Estisk miljøagenturs skovårbog 2018: <https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/aastaraamat-mets-2018>

¹¹ Letlands statslige skovvæses årsrapport 2019: https://www.zm.gov.lv/public/files/CMS_Static_Page_Doc/00/00/01/80/15/Publikais_parskats_2019.pdf

- Hovedsageligt forvaltet til fremstilling af tømmer
- Delvise fældningsrestriktioner
- Strengt beskyttede

Andel af beskyttede skove i Letland og Estland:

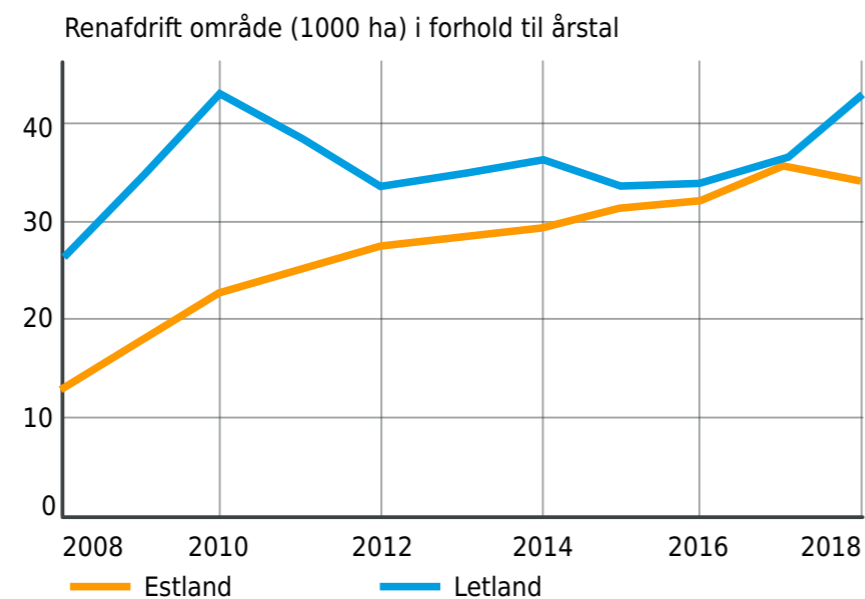

Progressiv intensivering af skovhugsten

I Estland er det årlige hugstvolume steget konstant i de seneste ti år. Det var på 4,6 millioner m³ i 2008 og næsten tredoblet til 12,7 millioner m³ i 2018¹².

Letland har set lignende stigninger i midten af 1990'erne¹³. Her har omfanget svinget siden da, om end med en generelt opadgående tendens. I 2019 registrerede Letland sit højeste hugstvolume siden 2000¹⁴.

Renafdrift er den mest brugte fældningsmetode i Estland og Letland. I Letland udgør over 80% af den samlede, endelige fældning (skovhugst rettet mod fældningsmodne træer) i form af renafdrift snarere end selektiv fældning¹⁵. Det totale renafdrevne skovareal er steget fra

0,9% årligt i 2008 til 1,4% i 2018¹⁶. I Estland tegner renafdrift sig for 95% af den endelige fældningsmængde¹⁷, og det årlige areal af renafdrevet skov er steget fra 0,5% i 2008 til 1,5% i 2018¹⁸ af de samlede skovområder.

Når først en skov er blevet fældet, tager det mange årtier, hvis ikke århundreder, før den kan vokse frem igen i tilstrækkeligt omfang til at

genvinde sit oprindelige niveau af biodiversitet og økosystemproduktivitet. De vidererækkende konsekvenser af storstilede renafdrift bør

også tages med i betragtning ud over stigningen i hugstvolumen.

Forbindelsen mellem efterspørgslen efter bioenergi og skovhugstintensiteten

Der er klare beviser for, at den øgede intensitet af skovhugst i hvert fald delvis er drevet af efterspørgslen efter biomasse til opvarmning og energi. I betragtning af at halvdelen af Estlands og Letlands eksport af træpiller i 2019 gik til Danmark, Holland og England, bidrager brug af 'grøn energi' i disse tre lande direkte til den intensiverede skovhugst i de to baltiske lande.

En nylig undersøgelse offentliggjort i det videnskabelige tidsskrift "Nature" viser, at det skovareal, der bliver fældet i hele Europa, er steget med 49% i gennemsnit hvert år og den mængde træ, der fjernes fra skovene, er steget med 69% i årene 2016-18 sammenlignet med 2011-14¹⁹. Estland og Letland var blandt de syv europæiske lande med den største stigning. Forfatterne

har konkluderet, at stigningen ikke kunne forklares med, at der var en stigende procent fældningsmodne skove, og at grunden havde været den seneste stigning på træmarkedet, især efterspørgslen efter og international handel med træbaseret bioenergi. Skovforvaltningen er blevet intensiveret for at imødekomme denne stigende efterspørgsel.

Den stigende efterspørgsel efter bioenergi er illustreret i en anden arti-

kel, offentliggjort i 2019 i "Energy Policy", som anslog, at EU's totale anvendelse af bioenergi ville være forøget med 94% mellem 2005 og 2020²⁰. Det lægger yderligere pres på skovene i betragtning af, at over halvdelen af bioenergien i EU kommer fra skovbiomasse.

Nedenstående graf viser sammenhængen mellem efterspørgslen efter træbiomasse og hugstvolumen i Estland fra 2008 - 2018, baseret på

¹² Statistikker Estland. Anvendte datasæt: MM03: Bruttofældning baseret på national skovregistrering (nfi): <http://andmebaas.stat.ee/index.aspx?DatasetCode=MM03>.

¹³ Saliņš Z. 1999. Meža izmantošana Latvijā: vēsture, stāvoklis, perspektīvas. Jelgava: LLU Meža izmantošanas katedra

¹⁴ Landbrugsministeriet Republikken Letlands årlige skovstatistikker: <https://www.vmd.gov.lv/valsts-meza-dienests/statiskas-lapas/publikacijas-un-statistika/publiskais-parskats?nid=1808#jump>

¹⁵ https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/Parskats%20par%20koku%20cirsanu%202019_gad%C4%81.xlsx

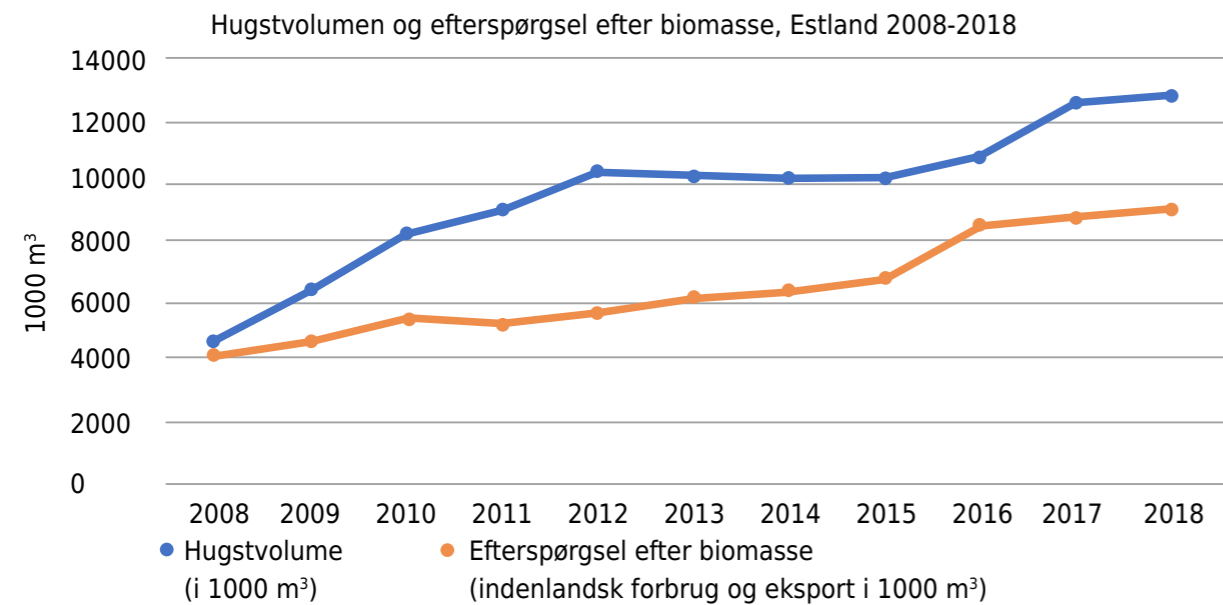
¹⁶ Landbrugsministeriet Republikken Letlands årlige skovstatistikker: <https://www.vmd.gov.lv/valsts-meza-dienests/statiskas-lapas/publikacijas-un-statistika/publiskais-parskats?nid=1808#jump>

¹⁷ Estisk miljøagenturs skovårbog 2018: <https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/aastaraamat-mets-2018>

¹⁸ Estisk miljøagenturs skovårbog 2018: <https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/aastaraamat-mets-2018>

¹⁹ Ceccherini, G., Duveiller, G., Grassi, G. et al. Pludselig stigning i fældet skovareal i Europa efter 2015. Nature 583, 72-77 (2020). <https://doi.org/10.1038/s41586-020-2438-y>

²⁰ Banja, M., Sikkema, R., Jégard, M., Motola, V., & Dallemand, J.-F. (2019). Biomasse til energi i EU - støtterammen. Energy Policy, 131, 215-228. <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2019.04.038>. Bemærk: Mens der er brugt eksisterende data for perioden 2005-2017, er ændringen fra 2017 - 2020 baseret på skøn.

data fra Statistics Estland²¹.

At den voksende efterspørgsel efter biomasseenergi har ført til mere intensiv hugst er blevet bekræftet af bestyrelsesmedlem og tidligere formand for Estlands skov- og træindustriforening, Jaak Nigul²². Han har udtalt, at den stigende efterspørgsel efter træ af ringe værdi²³ til energiformål:

1. giver skovejerne incitament til at forvalte, dvs. fælde deres skove mere intensivt,
2. bidrager til stigningen i den nationale mængde af fældet træ, og
3. forøger derved forsyningen af træ af høj kvalitet som f.eks. opskåret træ.

Tilskud og incitament til biomasse baseret på EU's direktiv om vedvarende energi har bidraget til stigningen i den økonomiske værdi af, hvad der ellers ville være træ af ringe værdi, som bidrager til stigende afskovning i Estland^{24, 25}.

Det har vist sig, at højere priser på træ af lav værdi også har indvirkning på priserne på savtømmer og skovbrugsmarkedet mere generelt^{26, 27, 28}.

²¹ Statistics Estland. Anvendte datasæt: 1. KE023: Energibalancen efter type af brændsel eller energi (<http://andmebaas.stat.ee/index.aspx?DatasetCode=KE023>), and 2. MM03: Bruttofældning baseret på national skovregistrering (nfi) (<http://andmebaas.stat.ee/index.aspx?DatasetCode=MM03>). Hvor skovhugstintensiteten har den oprindelige værdi, beregnes efterspørgslen efter biomasse som summen af det indenlandske bruttoforbrug og eksport af biobrændstof (brænde, træflis, affaldstræ, briketter, træpiller). Den oprindelige værdi af briketter og træpiller - tons - er omregnet til m³ fast volumen for at kunne foretage sammenligninger med mål for brænde, træflis og affaldstræ. Som referenceværdier regnes briketter til at være 1,96 m³ massivt træ pr. ton og træpiller til 2,24 m³ massivt træ pr. ton, medianværdierne for det samme tal i Europa. Jf.: FAO, ITTO og de Forenede Nationer (2020). Omregningsfaktorer for skovprodukter. <https://doi.org/10.4060/ca7952en> (side 49).

²² ERR (2019) Metsatööstus: biomassi kasutus Narvas väärindaks väheväärtuslikku metsa. <https://www.err.ee/971904/metsatoostus-biomassi-kasutus-narvas-vaarindaks-vahevaartuslikku-metsa>

²³ Træ af ringe værdi i denne sammenhæng vedrører savmøllerne og pulpmøllernes specifikationer, dvs. enhver form for træ, herunder rundtræ, som savmøller og pulpmøller ikke har behov for, bliver automatisk klassificeret som sådan, uanset dets økologiske værdi.

²⁴ Äripäev (2016) Puit ahju ja elektriks - metsaomanik rõõmustab. <https://www.aripaev.ee/uudised/2016/01/21/puit-ahju-ja-elektriks-metsaomanik-roomustab>

²⁵ Postimees (2011) Metsakasvatatajad arutasid puidu kütteks kasutamist. <https://pamu.postimees.ee/546732/metsakasvatatajad-arutasid-puidu-kutteks-kasutamist>

²⁶ Buongiorno, J., Raunika, R., & Zhu, S. (2011). Konsekvenserne af stigende efterspørgsel bioenergi fra træ og skove: En ansøgning om den globale skovproduktmodel. *Journal of Forest Economics*, 17(2), 214-229. <https://doi.org/10.1016/j.jfe.2011.02.008>

²⁷ Favero, A., Daigneault, A., & Sohngen, B. (2020). Skove: Kulstofbinding, biomasseenergi, eller begge? *Videnskaben gør fremskridt*, 6(13), eaay6792. <https://doi.org/10.1126/sciadv.aay6792>

²⁸ Nepal, P., Abt, K. L., Skog, K. E., Prestemon, J. P., & Abt, R. C. (2019). Forventet konkurrence på markedet for træbiomasse mellem traditionelle produkter og energi: A Simuleret interaktion af amerikanske regionale, nationale og globale markeder for skovprodukter. *Skovvidenskab*, 65(1), 14-26. <https://doi.org/10.1093/forsci/fxy031>

Det giver skovejerne et yderligere incitament til at intensivere fældningen af deres skove til skade for miljøet.

Hertil kommer, at en stigende efterspørgsel efter skovbiomasse kan øge presset på de politiske beslutningstagere til at lempe restriktionerne for skovforvaltning for at

hjælpe med at hæve mængden af fældet træ. I Letland er der et voksende behov fra skovindustriens side for at få lov til at fælde skove, der består af yngre træer. Et af de væsentligste argumenter, som er fremført af repræsentanter for industrien, er, at skovejerne bør have ret til at fælde træer tidligere, hvis formålet er at øge forsyningerne af

biomasse til energi²⁹.

Kort sagt, den voksende efterspørgsel efter træbaseret bioenergi fra lande som Danmark, Holland og England fører uundgåeligt til en mere intensiv skovhugst i de regioner og lande, som træet importeres fra, såsom de baltiske lande.

²⁹ <http://www.mf.llu.lv/raksts/2016-12-12/dagnis-dubrovskis-meza-kanoni-jamaina>

3. Skovhugstens økologiske konsekvenser

Med skove, der dækker omkring halvdelen af Estland og Letland og giver levesteder for titusinder af arter¹, er beskyttelsen af skove med biodiversitet central for at bevare

landenes biodiversitet generelt. Den intensiverede skovhugst og den udstrakte brug af renafdrift som den vigtigste fældningsmetode har betydeligt negative tendenser.

I det efterfølgende afsnit opsummeres de konsekvenser, som en sådan skovhugst har på gamle skove, beskyttede naturområder og vilde fugle.

Gamle skove og vigtige naturområder

Den store efterspørgsel efter træ har påvirket de sidste, tilbageværende gamle skove i Estland og Letland, som er kritiske for bevaringen af biodiversiteten. Disse skove har udviklet sig uden større menneskelig indblanding og er således unikke, lokale hotspots for biodiversitet. Dødt ved, store gamle træer, træer med hulrum og andre mikro-habitater indeholder mange forskellige arter, som ikke kan overleve i aktivt forvaltede skovlandskaber, såsom det flyvende eger, tjuren, den sorte stork og hundreder af mos-, svampe- og lavararter.

I dag har Estland ca. 46.700 hektar gamle skove (2% af det samlede skovareal³¹) med mindre områder spredt i hele landet. I det seneste årti er 14% af landets gamle skove

blevet degraderet i en sådan grad, at de ikke længere kan betragtes som gamle skove³².

En af de vigtigste mekanismer til at beskytte sådanne skove involverer kortlægning og udpegning af de vigtige områder med naturskov, dvs små skovarealer, hvor der med stor sandsynlighed lever truede, sårbare eller sjældne arter. De vigtigste skovhabitater har højst sandsynligt otte gange flere beskyttede arter end de omgivende arealer³³.

Til trods for betydningen af de vigtige habitater til beskyttelse af biodiversiteten, bliver de regelmæssigt udsat for tømmerhugst, dels på grund af inkompetent kortlægning (i Estland er kun ca. 42% blevet kortlagt indtil år 2000), og dels fordi skovejere er underkastet forskellige skovforvaltnings-bestemmelser: Større beskyttelse gælder de vigtige habitater i statsskovene, men ikke dem, der findes i de 50%

privatejede skovarealer.

I Letland blev de vigtige habitater oprindeligt kortlagt, men de blev senere fjernet fra det Statslige forstsvæns database, og det blev overladt til statens skovforvaltere at afgøre, om de skulle beskytte eller afskove dem. De fleste af de vigtige skovhabitater falder ind under bilag 1 i EU's habitatdirektiv ("habitattyper, der er i fare for at forsvinde, og hvis naturlige levesteder hovedsagelig befinder sig på den Europæiske Unions territorium"). Naturområderne er på nuværende tidspunkt ved at blive kortlagt i Letland, men de er stadig sårbare overfor afskovning, med mindre de bliver udpeget som Natura 2000-områder (et EU-koordineret naturbeskyttelsesprogram, der bl.a. har til formål at bevare og højne skovhabitaternes bevaringsstatus).

Kort sagt, mange vigtige skovhabitater – spredt ud over stats- og pri-

³⁰ Lõhmus, A.; Soon, M. (2004). Katusliigid bioloogilist mitmekesisust säästvas metsanduses: kriitiline ülevaade ja perspektiivid Eestis. Metsanduslikud uurimused, kd 41, 73–85

³¹ Estisk miljøagenturs skovårbog 2018: <https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/aastaraamat-mets-2018>

³² Det estiske miljøagenturs svar på en anmodning om oplysninger til ELF (2019) https://media.voog.com/0000/0037/1265/files/Teabenouue_loodusmets.pdf

³³ Præsentation ved Indrek Tammekänd på seminar om de vigtigste skovhabitater ved estiske natureksperter' Society: https://www.elus.ee/wp-content/uploads/2019/02/6_VEPde-elustiku-mitmekesisusest.-Indrek-Tammek%C3%A4nd.pdf

Neckera pennata, en indikatorart af vigtig skovhabitat

vatejet jord – er forblevet ubeskyttede. Disse naturområder er særligt truede, fordi de indeholder gamle træer – der er vitale for biodiversiteten – og paradoksalt nok giver dem mulighed for at blive klassificeret som “høst-klare”.

Et typisk, vigtigt skovhabitat i den vestlige del af Estland.

Skovdrift i beskyttede naturområder

Formålet med beskyttede områder er at beskytte dem mod skadelig afskovning, men den store efterspørgsel efter træ har ført til ødelæggelse selv i Natura 2000-områder. Estlands Natura 2000-områder skønnes at dække 380.000 hektar skov (16,2% af alle skove).

EU's fugle- og habitatdirektiver, de retlige rammer for Natura 2000-programmet, kræver en passende vurdering af virkningen af al afskovning, der udføres i Natura 2000-områderne, men dette krav er blevet ignoreret i Estland. Ifølge oplysninger indhentet fra Det estiske miljøævn, blev der fra 2009-2018 udstedt fældningstilladelser, der dækkede 82.411 hektar i Natura 2000-områderne. Det udgør 22% af det totale areal af landets Natura 2000-områder. Der er ikke foretaget nogen passende vurderinger, der har set på konsekvenserne af afskovningen for disse skovhabitaters tilstand. I de sidste fem år er mange skovningsrestriktioner, som var gældende for Estlands Natura 2000-områder, desuden blevet lempet. For eksempel er renafdrift nu tilladt i mange Natura 2000-skove, som burde være beskyttet i henhold til Habitatdirektivet.

Særligt problematiske eksempler er fundet i Estland's Haanja og Otepää Natura 2000-områder i den sydlige del af landet.

Der er også konstateret skovdrift og reduktion af træbevoksning i Natura 2000 og andre beskyttede

Luftfotografi af Haanja Natura 2000-området viser, at skovforvaltningen i dette beskyttede område ikke afviger væsentligt fra skovforvaltning andre steder, hvor renafdrevet skov dominerer landskabet.

Et nyligt skovet område i Haanja, som er under Natura 2000-beskyttelse.

områder i Letland. I mange år har træbevoksning tabt til afskovning på trods af, at områderne er klassificerede som 'beskyttede'. Selv i de strengest beskyttede kategorier skyldes over halvdelen af den tabte skovbevoksning skovdrift³⁴. Og selv i de strengest bevarede områder finder skovdrift stadig sted.

Handel med træpiller og Natura 2000-skove

Graanul Invest er Europas største producent og eksportør af træpiller fra Letland og Estland. I sin rapport om bæredygtighed³⁵ har selskabet udtalt, at det er interesseret i at købe skove i beskyttede områder og lande, at det vil påtage sig rollen som skovforvalter, der beskytter, overvåger og plejer de beskyttede områder - og tilføjer, at det undertiden omfatter afskovning for at 'højne den bevaringsmæssige værdi' af området. Graanul Invest's datterselskab, Valga Puu, ejer en betydelig del af Natura 2000-skovområderne i den sydlige del af Estland. Valga Puu har udført lobbyarbejde for at svække gældende bestemmelser for skovforvaltning i de områder, der indgår i Natura 2000-nettet³⁶. Der er utallige eksempler på, at Valga Puu har renafdrevet skove i Natura 2000-områder, flest i Haanja og Otepääs Naturparker.

Voorbeelden van Haanja zijn:

I landsbyen Tootsi blev et område, der ejes og forvaltes af et Graanul Invest datterselskab, ryddet, et Natura 2000-område på mere end fire hektar. I henhold til skovbrugsfortegnelsen over området udgjorde det en mere end 100 år gammel, blandet skovbevoksning hovedsagelig bestående af fyrretræer og aspe. På trods af, at områdets forskelligartede naturtyper er dokumenterede, er det aldrig blevet klassificeret som en skovhabitat, der står opført i habitatdirektivet.

Så på trods af den skade, som skovhugsten har forvoldt, er der ikke sket nogen overtrædelse af landets love.

I landsbyen Miilimäe er et område på mere end 13 hektar i de seneste fem år blevet næsten totalt ryddet af det samme Graanul Invest datterselskab og efterladt et næsten træløst, ødelagt område. Skovejerne er berettigede til kompensation, hvis de begrænser skovhugsten indenfor Natura 2000-programmets rammer – men de kan ironisk nok endog kræve kompensation, selv efter at de har ryddet skovene.

³⁴ Præsentation ved Andris Avotiņš på seminar „Problemer med bevarelse af biodiversiteten i de baltiske skove og en mulig løsning” 2019: https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/www.lu.lv/Zinas/2019/Decembris/Avotins_Aunins_LU_LV_20191125_TheOwl-Perspective.pdf

³⁵ Graanul Invest's rapport om bæredygtighed 2019: <https://www.graanulinvest.com/cms-data/upload/graanul-invest-aruarne-2019-eng.pdf>

³⁶ Forvaltningsplan for Karula Nationalpark 2020-2019: https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/karula_rp_kkk_2020-2029_0.pdf

Skovfugle

Antallet af ynglende skovfugle er en god indikator for kvaliteten og integriteten af skovens økosystemer. Estland har haft relevante data om antallet af skovfugle siden 1983, og de viser et tab på omkring en fjerdedel af antallet af skovfugle i de sidste to årtier³⁷. Denne nedgang har ramt standfugle og trækfugle, der lever i skovene, så i hvert fald en del af den samlede nedgang skyldes ændrin-

gerne i de lokale habitater. Antallet af skovfugle falder med omkring 50.000 ynglende fugle om året³⁸. De mest berørte arter er urfuglen, tjuren, nordlig duehøg, hedelærke, skovpiber og mange andre fugle.

Lettisk overvågning af ynglende fugle startede i 2005. Siden da har hjerpen (en standfugl, der lever i skovene) været udsat for den største

nedgang i antal – 79% fra 2005 til 2018. En af Letlands mest karismatiske skovfugle er den sorte stork; den har også oplevet en dramatisk nedgang i antal (60% fra 1989 til 2018³⁹). Begge arter er klassificeret som særligt beskyttede i EU og er optaget i Fugledirektivets bilag I. Det betyder, at enhver handling, der skader deres levesteder, skal undgås i henhold til EU-lovgivningen.

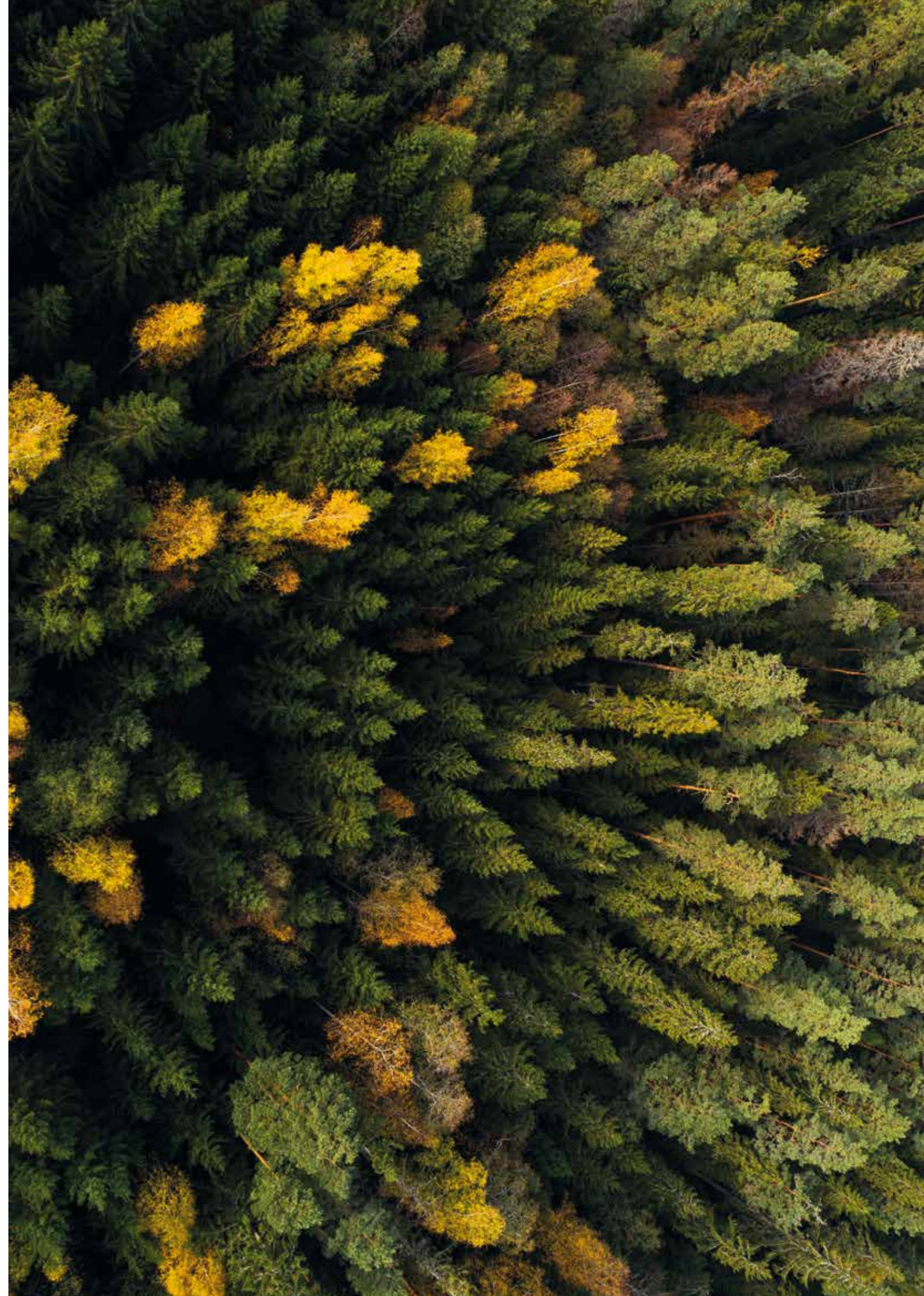

Hjerpen er en typisk skovfugl, der er i tilbagegang – antallet af denne fugl i de lettiske skove var 79% lavere i 2018 end for 13 år siden.

³⁷ Det estiske miljøagentur, Estisk bevarelse 2020: https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/elk_2020_est.pdf

³⁸ Renno Nellis, Veljo Volke (2019) Ændringer i rigdommen af skovfugle i perioden 1983 til 2018 eoy.ee/hirundo/files/Nellisi_Volke_2019-1.pdf

³⁹ Lettisk bilag B - Fuglearters status og tendenser i rapportform (Artikel 12) for perioden 2013 - 2018: cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art12/envxbhqxq/LV_birds_reports_20191030-151740.xml&conv=612&source=remote

4. Skovhugst og klimamål

Den meget intensive afskovning har nedbrudt skovens kulstofoplagende- og lagrende funktion i Estland og Letland, men de kunne omdanne skovene til en netto kulstofudleder, hvis de fremtidige tendenser fortsætter. Afskovning mindsker således Letland og Estlands mulighed for at bringe nettoudledningen af drivhusgasser ned på nul. Diskussioner om biomasse er ofte optaget af tekniske argumenter om CO₂-regnskabet. Der foreligger imidlertid klare beviser for, at intensive afskovningsordninger, delvis drevet af eksporten af biomasse, gør det stadig vanske-

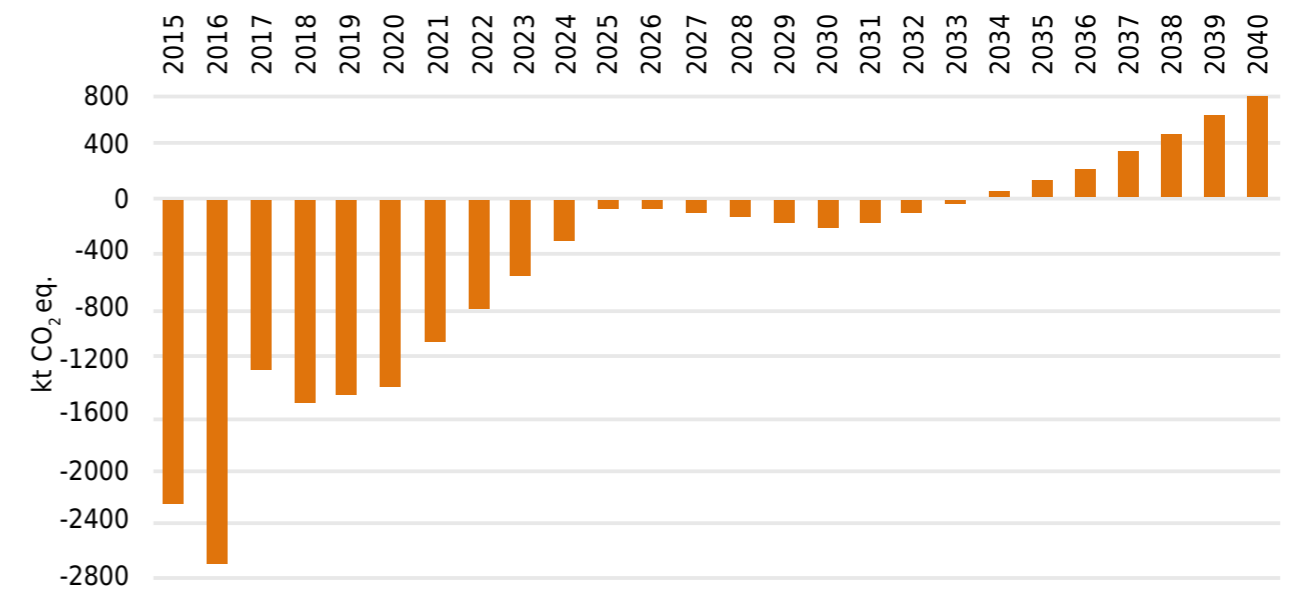
ligere for Estland og Letland at nå deres ambitiøse klimamål, selv hvis de valgte at have høje ambitioner på klimaområdet.

Hvis udviklingen fortsætter uændret, mister Estland og Letland en vigtig mulighed for at reducere deres samlede CO₂-udledninger med hjælp fra Sektoren for arealanvendelse, ændring i arealanvendelse og skovbrug (LULUCF). Skovbrugsændringer har det største potentiale til at støtte de estiske og lettiske klimamål. Når man beskytter modne skove og giver dem lov til at ekspandere, opnår man de mest

effektive kuldioxid-fjernende foranstaltninger. Desværre medvirker subsidier til biomasse i lande som Danmark, Holland og England til at omdanne kulstoflagre i de baltiske lande til nettokilder til kuldioxidudledninger.

Tendensen til hele tiden at reducere skovens kulstoflagrende- og optagende rolle i Estland og Letland er blevet bekræftet af adskillige undersøgelser og rapporter, selvom de nøjagtige tal er forskellige, afhængige af datakilder, opstillingsmetoder og forudsætninger:

- En estisk rapport, der er forelagt i henhold til artikel 13 og 14 i forordning (EU) nr. 525/2013, viser at med den nuværende politik ville landets LULUCF-sektor blive omdannet til en nettokilde til udledning af drivhusgasser omkring 2034, og at det nuværende kulstoflagring i skovene ville falde med næsten 50% over de næste fem år.

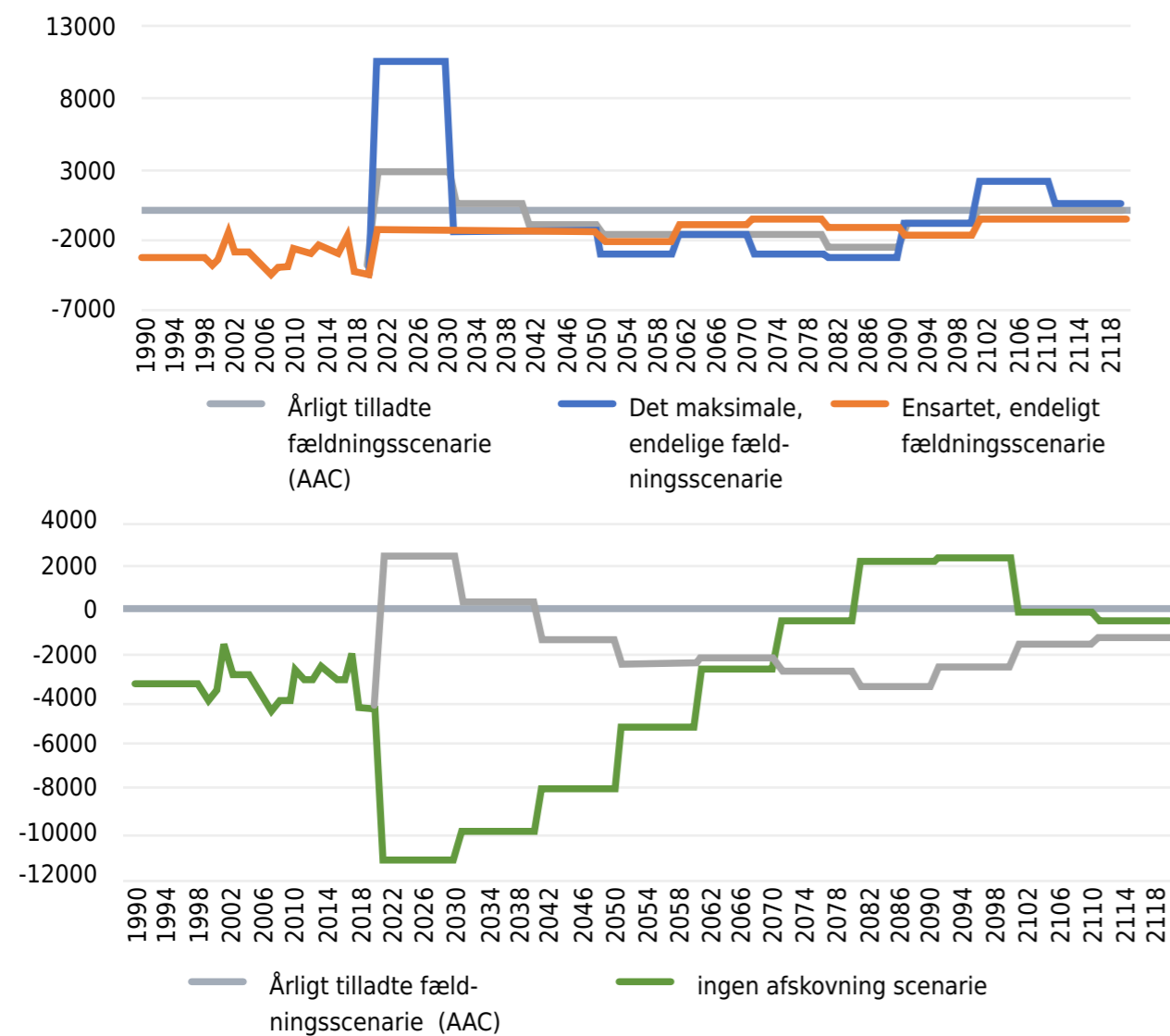
Der står: "I de kommende år vil træressourcerne toppe og derefter begynde at falde. Derfor forventes det også, at skovens [kuldioxid] CO₂-binding vil falde."

- NECP's nationale energi- og klimaplaner (The National Energy and Climate Plans (NE-CPs)), som både Estland og Letland har forelagt EU, bekræfter, at begge lande forventer et progressivt tab af kulstofoptag- og lagring i deres skove på grund af afskovning.

Begge sæt dokumenter viser et fald i skovenes kulstofoptag- og lagring, men ingen af dem kommer med et udspil om alternative scenarier. Et alternativt scenarie er forelagt i en rapport med titlen "Skov- og klimaforandringer"⁴⁰ af forfattere fra Cambridge Universitet og Det

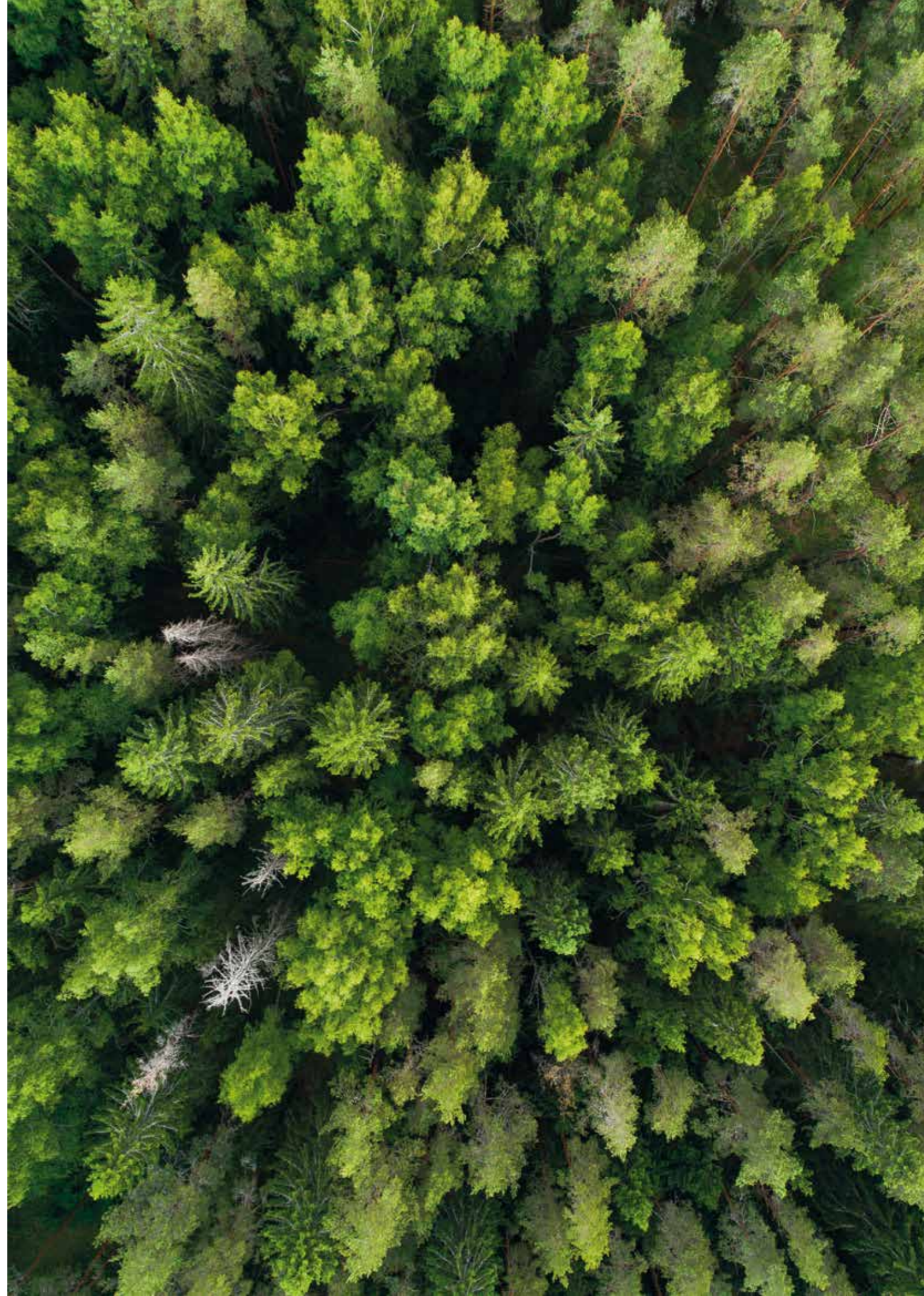
estiske miljøagentur. De fremlægger scenarier lige fra ingen afskovning til maksimal, årlig afskovning (17,2 millioner m³ om året i de næste ti år). Det sidste ville medføre en udledning af 365 millioner tons kulstof på grund af afskovning i 2050. Selv hvis man henholdt sig til krav

om, at skovenes kulstofoptag- og lagring skulle genoprettes med plantning af nye træer, ville det først ske frem mod 2070 – og selv hvis Estlands skove blev forvaltet med moderat intensitet – før Estlands skove kunne udkonkurrere "ingen afskovning" scenariet.

Sammenligning af forskellige afskovningsscenariers udledning, jf. rapporten "Skov- og klimaforandringer".

⁴⁰ Rapport „Mets ja kliimamuutused“ (2020): https://www.envir.ee/sites/default/files/metsad_ja_kliima_muutused_v3.0_eesti_keeelne.pdf

5. Certificering: Hvad omfatter den, og hvilke mangler har den?

Bæredygtighedsstandarder for biomasse – der er introduceret af flere lande, herunder England og Holland og ved at blive introduceret i Danmark – skal forhindre eller i det mindste mindske de negative miljøvirkninger af den subsidierte biomasse til energi. De er mest baseret på frivillige skov- og biomassecertificeringsordninger. Desværre tager ingen af de certificeringsordninger, der gælder for skovbiomasse, herunder fra Estland og Letland, fat på de bredere, miljømæssige skader, som er forårsaget af den intensiverede skovdrift.

I det følgende afsnit diskuteres de tre vigtigste certificeringsordninger, der anvendes til at certificere skovbiomasse som bæredygtig; "Forest Stewardship Council (FSC)", "Sustainable Biomass Program (SBP)" og "Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC)" samt bæredygtighedsstandarder, der gælder for Den hollandske støtteordning SDE+.

Forest Stewardship Council (FSC)

FSC er verdens mest anerkendte, frivillige certificeringsordning indenfor skovforvaltning. Til trods herfor har den ingen mekanismer, der tager fat på de klimatiske følger

af afskovning, som er af afgørende betydning for diskussionen om biomasseenergi. Det er et problem, som FSC er fuldt ud bevidste om. I 2016 offentliggjorde FSC et dokument⁴¹, hvori de anførte, at de forventede, at regeringer, virksomheder og civilsamfundsorganisationer skulle stille "strengt krav, som kan håndhæves overfor brugen af biomasse til energiproduktion og føre til en reel, kvantitativ reduktion af udledningen af drivhusgasser sammenlignet med brugen af fossile brændstoffer og forebygge de negative følger for biodiversiteten". Desværre er dette aspekt i stort omfang blevet ignoreret af regeringer og biomassesel-

skaber, som ofte stoler på FSC med henblik på at sikre, at industrien er bæredygtig. Andre certifikater og bestemmelser (f.eks. SPB og SDE+, som forklaret nedenfor) mangler også den gennemsigtighed og dybde, som er nødvendig for at løse dette problem.

Et yderligere problem er, at FSC, i modsætning til fælles aftalte antagelser, tillader omfattende renafdrift. Dets principper og standarder er ikke i stand til at tage de kumulative virkninger op som følge af den meget intensive skovdrift, såsom tabet af skovfugle og andre arter.

⁴¹ Skov, klimaforandring og "the Forest Stewardship Council (2016)": <https://fsc.org/en/engagement/climate-change>

Sustainable Biomass Program (SBP)

SBP – der i vidt omfang anvendes i den baltiske træpilleindustri - er en certificeringsordning beregnet til bæredygtigheden af træpiller og træflis, der bruges til energi. SBP-standarder henviser til beskyttelsen af kulstofoptag- og lagring i skovene. Erfaringen i Estland og Letland viser imidlertid, at SBP rutinemæssigt ignorerer beviser for

virkningerne af intensiv skovhugst på kulstofoptag- og lagring i skovene og i stedet legitimerer den voksende handel med skovbiomasse.

Beslutninger om, at biomasse fra et bestemt land eller region er "kulstofgavnlig", er baseret på SBP-godkendte, regionale risikovurderinger (SBP-endorsed Regional Risk As-

sessments (RRA). RRA'er udstedes ofte for hele lande. SBP-analysen af skovens kulstoflagring har betydelige mangler, f.eks. ser den kun på nuværende forskelle mellem afskovning og trævækst og ser bort fra tendenserne og de "alternative omkostninger" af forskellige skovhugstscenarier.

Estisk og lettisk skovkulstof indenfor RRA'er

Den nuværende estiske RRA⁴² stammer fra 2016, og den tager ikke hensyn til dokumentation fra civilsamfundsorganisationer vedrørende en undersøgelse bestilt af staten⁴³. RRA har utilstrækkeligt konkluderet⁴⁴, at handel med skovbiomasse ikke kan beskrives som en trussel mod kulstofoptag- og lagring i skovene, fordi "der ikke er udviklet passende modeller for de estiske skove." Denne udtalelse ignorerer de beretninger, der er indgivet til EU om estiske provinser samt det estiske NECP og "the National Forestry Accounting Plan", som alle erkender et faldende kulstofoptag- og lagring i skovene og forudsiger, at landets LULUCF-sektor vil være en nettokilde til udledninger i de næste to år⁴⁵. RRA fra 2016 er uforandret og danner grundlag for kravet om, at biomasse fra Estland er kulstofneutralt.

Den seneste lettiske RRA⁴⁶ blev offentliggjort i 2017. To år senere blev det rapporteret, at Letlands LULUCF-sektor var blevet en nettokilde til kulstofudledninger. Selvom skovene selv binder mere kulstof, end de udleder, er kulstofoptag- og lagring i skovene blevet reduceret med to tredjedele sammenlignet med 1990'erne. Letlands skove udskiller i øjeblikket gennemsnitligt en million tons kulstof mindre pr. år, end de gjorde for ti år siden. Ikke desto mindre, anfører SBP's RRA blot: "Af resultaterne af opgørelsen for de sidste ti år fremgår det, at LULUCF-sektoren er et netto [kuldioxid] CO₂-optag- og lagring".

⁴² Door SBP goedgekeurde regionale risicobeoordeling voor Estland: <https://sbp-cert.org/wp-content/uploads/2019/06/SBP-endorsed-Regional-Risk-Assessment-for-Estonia.pdf>

⁴³ Rapport "Mulighederne for, at Estland opnår en konkurrencedygtig lavkulstoføkonomi i 2050" (2013): https://www.envir.ee/sites/default/files/madala_sysinikuga_majandus_2050_loppraport_0.pdf

⁴⁴ Regional risikovurdering for Estland: SBP svar på høring: <https://sbp-cert.org/wp-content/uploads/2018/12/RRA-Response-to-Consultation-Estland-Apr-16.pdf>

⁴⁵ Dette til trods for, at der er brugt prognoser til at indberette til Estlands rapport i henhold til artikel 13 og 14 i EU forordning nr. 525/2013, NECP og LULUCF National Forestry Accounting Plan - som alle fører direkte til faldende optag- og lagring og forudsete LULUCF-udledninger i de næste ti år.

⁴⁶ SBP-endorsed Regional Risk Assessment for Letland: <https://sbp-cert.org/wp-content/uploads/2018/12/SBP-endorsed-Regional-Risk-Assessment-for-Letland.pdf>

Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC)

PEFC er en i vidt omfang anvendt, frivillig certificeringsordning indenfor skovforvaltning, som er blevet kritiseret kraftigt af NGO'er for manglende gennemsigtighed, vage formuleringer og mangel på strin-

gent certificering, akkreditering og forvaringskæde-procedurer.

Selvom PEFC-certificering bruges i vidt omfang af industrien og regeringer, er den ikke blevet an-

erkendt som bevis på bæredygtig skovforvaltning hverken af Rådet for Miljø-NGO'er i Estland eller hovedparten af NGO'erne på verdensplan.

Undersøgelse af svagheden ved certifikater⁴⁷

Svagheden ved bæredygtig certificering er illustreret af en estisk undersøgelse fra 2019, hvor skovarbejdere, der arbejdede for Valga Puu, et datterselskab af Graanul Invest Group, overskred den maksimale afskovningskvote, der var godkendt for Karula National Park (et Natura 2000-område) med det tredobbelte. Trods en landsretsdom for ulovlig skovdrift, argumenterede selskabet, at der ikke havde været tale om ulovligheder, fordi de havde foretaget en særlig revision. Ingen beviser for en sådan revision er offentliggjort undtagen det faktum, at Valga Puu har en forvaringskæde-certificering fra PEFC og FSC.

Dutch subsidies scheme (SDE+)

Som et klassisk eksempel på bæredygtighedsstandarder på statsligt niveau, har SDE+ et sæt kriterier, som skal sikre skovbiomassens bæredygtighed. Ethvert energiselskab, der ansøger om at modtage subsidier til bæredygtig skovbio-

masseenergi, skal bekræfte, at de hollandske standarder overholdes. Disse standarder kræver, at udbydere af biomasse skal konsultere interessenterne vedrørende risikovurdering, men de stoler i høj grad på, hvad producenten af biomasse siger, og regner kun med en skrivebordskontrol, når der bliver fremført modstridende synspunkter⁴⁸.

For eksempel fremsatte den Estiske Naturfond (ELF) i december 2019 bemærkninger⁴⁹ til den største træpilleproducent, Graanul Invest's verifikationsprotokol, men alle betænkeligheder blev fjernet uden en kontrol på stedet, som ville have bekræftet rigtigheden af ELF's bemærkninger.

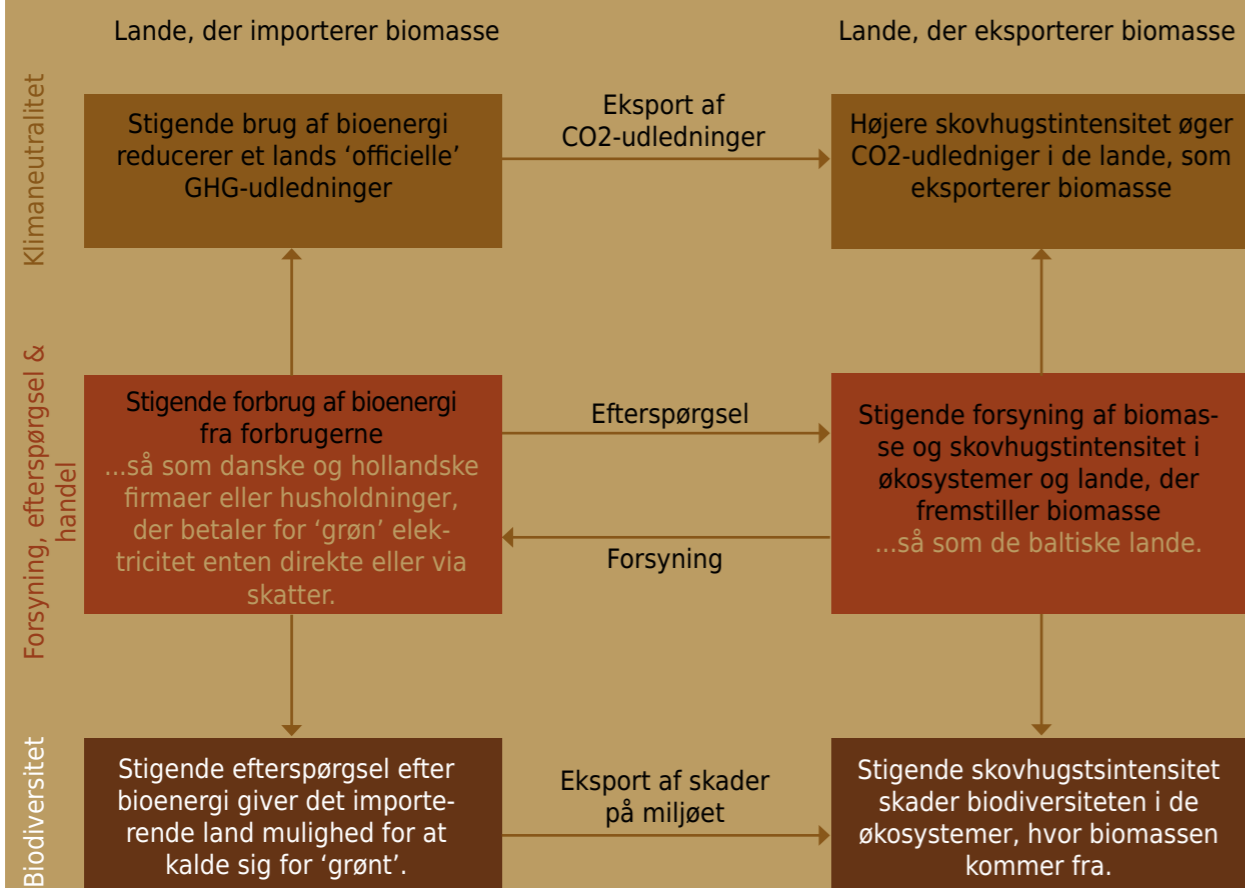
⁴⁷ Lõunaleht (2019) Trahv metsarüüste eest on väiksem kui miinimumpalk: <http://www.lounaleht.ee/?page=1&id=28018>

⁴⁸ Verifikationsprotokol for bæredygtig, fast biomasse til energianvendelse (2020, Holland): <https://english.rvo.nl/sites/default/files/2020/03/Verification%20protocol%20for%20Sustainable%20Solid%20Biomass%20for%20Energy%20Applications.pdf>

⁴⁹ Brev fra ELF til Graanul Invest om dets overholdelse af verifikationsprotokol for bæredygtig, fast biomasse SDE: https://media.voog.com/0000/0037/1265/files/230-1_ELF_Verification%20Protocol%20for%20Sustainable%20Forest%20Biomass.pdf

Forbindelse mellem forbrugere og leverandører af skovbiomasse

I de foregående afsnit er det blevet fremhævet, at efterspørgslen efter biomasse får skovhugsten til at stige i Estland og Letland, hvorved biodiversitets- og klimamålene påvirkes. Det betyder, at der er en sammenhæng mellem forbrugerne af bioenergi i de lande, der importerer bioenergi, især Danmark, Holland og England, og leverandørerne af bioenergi i de eksporterende lande som de baltiske.

6. Konklusion

Denne rapport viser, at de estiske og lettiske skove ikke forvaltes bæredygtigt, når det gælder klimaet og biodiversiteten. Den afslører også, at den nuværende forvaltningspraksis får disse lande til at bevæge sig væk fra deres klima- og biodiversitetsforpligtelser. Eksporten af biomasse til lande som Danmark,

England og Holland er drevet af subsidier til energi med biomasse. Det øger efterspørgslen, som driver det samlede afskovningsomfang og den ødelæggende afskovningspraksis i vejret. De eksisterende bæredygtighedsstandarder og certificeringsmekanismer er utilstrækkelige til at sikre, at biomassen i de estiske

og lettiske skove er bæredygtig. For at beskytte miljøet og opfylde de klimamål, der er aftalt på globalt plan, er det afgørende, at importørerne af biomasse tager deres ansvar for klima og biodiversitet alvorligt og lader være med at subsidiere faldende biodiversitet og stigende udledninger andre steder i verden.

